

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa U. Spółki z o. o.

przeciwko R. J.

z udziałem Stowarzyszenia Antymobbingowego pp B. G.

o odszkodowanie za rozwiązanie przez pracownika umowy o pracę z winy pracodawcy, zapłatę kwoty 10.000 zł z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, zapłatę kwoty 1.276 zł tytułem odszkodowania za rozwiązanie umowy o pracę z powodu mobbingu, sprostowanie świadectwa pracy i ekwiwalent za urlop wypoczynkowy,

z powództwa wzajemnego R. J.

przeciwko U. Spółce z o. o.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 10 stycznia 2012 r.,

skargi kasacyjnej strony powodowej - pozwanego wzajemnego U. Spółki z o.o. od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 lutego 2011 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 lutego 2011 r. Sąd Okręgowy, na skutek apelacji wniesionej przez powodową Spółkę z o.o. U. (pozwanego wzajemnego) i pozwanego R. J. (powoda wzajemnego) od wyroku z dnia 26 października 2010 r. Sądu Rejonowego w sprawie o - między innymi - ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy - zmienił pkt II zaskarżonego wyroku w ten sposób, że od kwoty określonej w tym punkcie zasądził odsetki ustawowe od dnia 3 września 2010 r. (pkt I); zmienił punkt VII i VIII zaskarżonego wyroku (w części dotyczącej powoda wzajemnego) w ten sposób, że zasądził od pozwanego wzajemnego na rzecz powoda wzajemnego kwotę 4.639 zł za pierwszą i drugą instancję przy poprzednim nierozpoznaniu sprawy (pkt II); oddalił apelację pozwanego wzajemnego (pkt III); oddalił w pozostałym zakresie apelację pozwanego i powoda wzajemnego (pkt IV); nie obciążył pozwanego kosztami procesu za instancję odwoławczą (pkt V) i zniósł wzajemnie koszty procesu pomiędzy powodem wzajemnym i pozwanym wzajemnym za instancję odwoławczą (pkt VI).

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku powód (pozwany wzajemny) zarzucił: I. naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, a mianowicie: 1) art. 6 k.c. w związku z art. 300 k.p. w związku z art. 3¹ § 1 w związku z art. 128 § 2 pkt 2 k.p. w związku z art. 201 § 1 k.s.h. w związku z art. 168 i art. 171 § 1 k.p., w związku z art. 152 § 2 k.p., poprzez wyrażenie poglądu, iż „to na pozwanym wzajemnie ciąży obowiązek wykazania, że dokumentacja obejmująca czas pracy powoda wzajemnego - prezesa zarządu pozwanej wzajemnie Spółki - jest rzetelna; 2) art. 3¹ § 1 w związku z art. 128 § 2 pkt 2 k.p. w związku z art. 201 § 1 k.s.h. w związku z art. 168 i art. 171 § 1 k.p., w związku z art. 152 § 2 w związku z art. 97 § 2 i § 2¹ k.p., poprzez wyrażenie poglądu, że powodowi wzajemnemu należy się ekwiwalent za urlop wypoczynkowy; 3) art. 171 § 1 w związku z art. 152 § 2 w związku z art. 300 k.p. w związku z art. 57 § 1 i 2 k.c., poprzez wyrażenie poglądu, iż pracownik nie może się zrzec prawa do ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy; 4) art. 152 § 2 w związku z art. 154² § 2 w związku z art. 164 § 1 w związku z art. 167 § 1 w związku z art. 171 § 1 w związku z art. 128 § 1 k.p., poprzez wyrażenie poglądu, iż powód wzajemny świadczył pracę w sytuacji, „aby w okresach wskazanych we wnioskach

urlopowych pozostawał on do dyspozycji pracodawcy i gdy nie było przyczyn, z uwagi na które miałyby nastąpić przesunięcie lub odwołanie powoda z urlopu”; II. naruszenie prawa procesowego, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj.: 1) art. 6 k.c. w związku z art. 300 k.p. w związku z art. 245 w związku z art. 253 k.p.c. w związku z art. 3¹ § 1 w związku z art. 128 § 2 pkt 2 k.p. w związku z 201 § 1 k.s.h. w związku z art. 382 w związku z art. 391 k.p.c., poprzez ich niewłaściwe zastosowanie poprzez: nieuprawnione przeniesienie ciężaru dowodu z pozwanego (powoda wzajemnego) na powoda (pozwanego wzajemnie), zdeprecjonowanie wartości dowodowej dokumentu, nieuwzględnienie faktu odpowiedzialności pozwanego (powoda wzajemnego) za zgodność ewidencji czasu pracy ze stanem rzeczywistym, pominięcie części materiału dowodowego zebranego w sprawie; 2) art. 382 w związku z art. 328 § 2 w związku z art. 387 § 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 168 i art. 171 § 1 k.p. w związku z art. 217 § 2 w związku z art. 229 k.p.c., polegające na pominięciu części materiału dowodowego oraz zastosowaniu prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego; 3) art. 385 w związku „z art. 386 i § 2 k.p.c.”, poprzez nieuzasadnione oddalenie apelacji pozwanego wzajemnie; 4) art. 378 § 1 w związku z art. 382 w związku z art. 328 § 2 w związku z art. 387 § 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., polegające na nierozpoznanie zarzutów apelacji pozwanej wzajemnie Spółki; 5) art. 385 w związku z art. 386 § 4 i 2 k.p.c. w związku z art. 377 § 1 w zw. z art. 379 pkt 4 w związku z art. 47 § 2 pkt 1 lit. a i c k.p.c., poprzez nieuzasadnione oddalenie apelacji pozwanego wzajemnie w sytuacji, gdy w sprawie zachodziła nieważność postępowania, gdyż roszczenie w zakresie ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy zostało rozpoznane przez Sąd pierwszej instancji w składzie niezgodnym z prawem (jednego sędziego i dwóch ławników zamiast w składzie jednego sędziego), co Sąd drugiej instancji powinien uwzględnić z urzędu; 6) art. 322 k.p.c. w związku z 171 § 1 k.p., przez ustalenie wysokości należnego powodowi wzajemnemu ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy na podstawie według oceny Sądu i wyrażenie przy tym poglądu, iż kwota 20.493,60 zł jest kwotą odpowiednią, a nie rażąco zawyżoną; 7) art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 2 ust. 1 i 2, § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej

udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm., powoływano dalej jako rozporządzenie) w związku z niezasadnym obciążeniem powoda kosztami zastępstwa procesowego poniesionymi przez pozwanego (powoda wzajemnego) w części dotyczącej roszczenia o ekwiwalent za urlop przy pierwszym rozpoznaniu sprawy, poprzez przyjęcie zawyżonej stawki minimalnej; 8) art. 102 k.p.c., poprzez niewłaściwe jego zastosowanie polegające na niezasadnym zwolnieniu pozwanego (powoda wzajemnego) od obowiązku zwrotu kosztów za instancję odwoławczą na rzecz powoda.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt I-V w całości oraz w pkt VI w części nieobciążającej powoda wzajemnego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego wzajemnie, ewentualnie - w przypadku gdyby podstawa naruszenia prawa procesowego okazała się bezzasadna - wniósł o: 1) zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części, poprzez zamianę pkt II i V wyroku Sądu pierwszej instancji i oddalenie powództwa wzajemnego w całości, w tym w zakresie odsetek ustawowych od kwoty określonej w pkt II wyroku Sądu Rejonowego z dnia 26 października 2010 r. i uchylenie rygoru natychmiastowej wykonalności do kwoty 7.200 zł; 2) zmianę pkt VII wyroku Sądu pierwszej instancji i oddalenie w całości wniosku powoda wzajemnego o przyznanie kosztów procesu od pozwanego wzajemnie za obie instancje przy poprzednim rozpoznaniu sprawy; 3) zmianę pkt X wyroku Sądu pierwszej instancji i obciążenie powoda wzajemnego w całości kosztami nieuiszczonego wpisu sądowego; 4) obciążenie pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz powoda za drugą instancję w kwocie 900 zł; 5) obciążenie powoda wzajemnego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego wzajemnie za drugą instancję w kwocie 930 zł; 6) zasądzenie od pozwanego (powoda wzajemnego) na rzecz powoda (pозwanego wzajemnie) kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniony został po pierwsze - występowaniem w sprawie istotnych zagadnień prawnych związanych ze stosowaniem przepisów: 1) art. 3¹ § 1 w związku z art. 128 § 2 pkt 2 k.p. w związku z art. 201 § 1 k.s.h. w związku z art. 168 i 171 § 1 k.p., w związku z art.

152 § 2 w związku z art. 9 § 2 i § 2¹ k.p., polegającego na konieczności udzielania odpowiedzi na pytanie: czy osoba sprawująca funkcję jedyne go członka organu zarządzającego (tu powód wzajemny) pracodawcy (tu pozwanej wzajemnie) może dochodzić w przypadku rozwiązania stosunku pracy ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy w sytuacji, gdy z dokumentacji spółki (wniosków urlopowych, list obecności, świadectwa pracy) sporządzanej pod jego nadzorem wynika, iż wykorzystwała ona należny mu urlop wypoczynkowy, czego nie kwestionowała po doręczeniu jej świadectwa pracy potwierdzającego tę okoliczność; 2) art. 6 k.c. w związku z art. 300 k.p. w związku z art. 3¹ § 1 w związku z art. 128 § 2 pkt 2 k.p. w związku z art. 201 § 1 k.s.h. w związku z art. 168 i art. 171 § 1 k.p. w związku z art. 152 § 2 w związku z art. 97 § 2 i § 2¹ k.p. - „czy ciężar udowodnienia, iż w osoba sprawująca funkcję jedyne go członka organu zarządzającego (tu powód wzajemny) pracodawcy (tu pozwanej wzajemnie) może w okresach wskazanych w sporządzonych przez nią wnioskach urlopowych, i potwierdzeniu jej nieobecności w pracy brakiem jej podpisów na listach obecności oraz niekwestionowanym przez nią w tym zakresie świadectwie pracy, iż w rzeczywistości nie wykorzystwała urlopu wypoczynkowego spoczywa na tej osobie (powódzie wzajemnym) czy też to na pozwanym wzajemnie pracodawcy ciąży ciężar udowodnienia, iż taka osoba urlop wykorzystwała”; 3) art. 171 § 1 w związku z art. 152 § 2 w związku z art. 300 k.p. w związku z art. 57 § 1 i 2 k.c., a polegającego na konieczności udzielania odpowiedzi na pytanie: czy pracownik może zrzec się prawa do ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy; 4) art. 379 pkt 4 w związku z art. 378 § 1 w związku z art. 47 § 2 pkt 1 lit. a i c k.p.c., a polegającego na konieczności udzielania odpowiedzi na pytanie: czy w przypadku, gdy powód wzajemny dochodzi odszkodowania z tytułu rozwiązania stosunku pracy przez pracownika bez wypowiedzenia z powodu rażącego naruszenia obowiązków przez pracodawcę oraz odszkodowania i zadośćuczynienia z tytułu mobbingu oraz ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy, dopuszczalne jest rozpoznanie sprawy w przedmiocie ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy przez sąd pierwszej instancji w składzie trzyosobowym, czy też rozpatrzenie takiego roszczenia powinno nastąpić w składzie jednoosobowym i czy tego rodzaju uchybienie pociąga za sobą nieważność postępowania, którą sąd drugiej instancji powinien wziąć pod rozwagę z urzędu; 5) art. 171 § 1 k.p.

w związku z art. 322 k.p.c., polegającego na konieczności udzielenia odpowiedzi na pytanie czy możliwe jest w odniesieniu do ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy zastosowanie art. 322 k.p.c., a w razie pozytywnej odpowiedzi - czy możliwe jest w odniesieniu do ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy zastosowanie art. 322 k.p.c. w przypadku, gdy trudności w ustaleniu wysokości tego ekwiwalentu wynikają z zaniedbań powoda, a w szczególności nierzetelnie prowadzonej przez niego dokumentacji; 6) art. 102 w związku z art. 98 § 1 k.p.c. polegającego na konieczności udzielenia odpowiedzi na pytanie czy okolicznością szczególną w rozumieniu art. 102 k.p.c. uzasadniającą odstępnie od obciążenia jednej ze stron obowiązkiem zwrotu kosztów za drugą instancję jest okoliczność, iż stroną, na której obowiązek by ciążył jest były pracownik (prowadzący działalność gospodarczą) i w związku z tym założenie *a priori*, iż jest osobą słabszą finansowo od pracodawcy (którego działalność bezspornie przynosi straty) oraz okoliczność, że strona ta już poniosła duże koszty związane z toczącym się procesem (w żaden sposób niewykazane), a po drugie - oczywistą zasadnością skargi z uwagi na: 1) nierozpoznanie zarzutów apelacji odnoszących się do błędnej oceny dowodów osobowych z zeznań świadków łączących chwilowy pobyt pozwanego w lokalach wykorzystywanych przez stronę powodową - wynikający z topografii budynku, w którym pozwany zamieszkiwał - z wykonywaniem przez niego pracy, co doprowadziło do naruszenia art. 378 § 1 w związku z art. 328 § 2 w związku z art. 382 w związku z art. 387 § 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c.; 2) nieważność postępowania z uwagi na niewłaściwy skład sądu orzekającego w pierwszej instancji o żądaniu zasądzenia ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy; 3) błędne oparcie zaskarżonego wyroku w zakresie wysokości ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy na art. 322 k.p.c.; 4) podniesienie kosztów zastępstwa prawnego na rzecz powoda wzajemnego w sytuacji, gdy rozszerzenie powództwa o to roszczenie nastąpiło dopiero na etapie ponownego rozpoznawania sprawy przez Sąd pierwszej instancji (§ 2 ust. 1 i 2 oraz § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od

przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Poprzestanie w tym zakresie na sformułowaniu podstaw kasacyjnych i ich uzasadnieniu jest niewystarczające, bo chociaż przy konstruowaniu obu wymaganych elementów skargi argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy bada je na różnych etapach postępowania kasacyjnego.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia konkretnych i powołanych w podstawach kasacyjnych przepisów prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w

pogłębioną analizę prawną. W tym zakresie skarżący wskazuje na nierozpoznanie apelacyjnego zarzutu obrazy art. 233 § 1 k.p.c., poprzez utożsamienie przez Sąd pierwszej instancji obecności pozwanego w pomieszczeniach strony powodowej - z uwagi na konieczność wejścia do zajmowanego mieszkania - ze świadczeniem pracy. Tymczasem zarzut ten został rozpoznany przez Sąd odwoławczy, co prawda nie wprost, ale poprzez jednoznaczne zaaprobowanie uzasadnienia stanowiska Sądu pierwszej instancji co do niezbędności obecności pozwanego w pracy w spornym okresie, przebywania w niej 80% czasu pracy i wykonywania obowiązków. W płaszczyźnie art. 378 § 1, art. 382 i stosowanego w postępowaniu odwoławczym poprzez art. 391 § 1 przepisu art. 328 § 2 k.p.c. nie leży natomiast prawidłowość oceny zawartego w apelacji zarzutu z uwzględnieniem wersji zdarzeń zaprezentowanych przez stronę zarzut ten podnoszącą. Z kolei odnośnie do naruszenia przepisów stanowiących podstawę orzeczenia przez Sąd drugiej instancji o kosztach postępowania skarżący nie wykazuje ich znaczenia dla wyniku sprawy, w której wniesiona została niniejsza skarga kasacyjna, zaś w zakresie nieważności postępowania w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. i obrazy art. 322 k.p.c. formułuje jednocześnie zagadnienia prawne, w jego ocenie tak istotne, że wymagające zaangażowania Sądu Najwyższego, co już samo w sobie przesądza o niemożności uznania skargi kasacyjnej za oczywiście uzasadnioną z powodu ich naruszenia.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane, i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem "prawnym" oraz czy jest to zagadnienie "istotne" (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004, nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02,

Wokanda 2004, nr 7-8, s. 51). Ponadto rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów.

Nie zachodzi podnoszona przez skarżącego nieważność postępowania, a formułowana przez niego na tym tle wątpliwość została rozstrzygnięta przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 20 marca 2009 r., I PZP 8/08 (OSNP 2009 nr 17-18, poz. 219), w której zajęto stanowisko, że w sprawie z zakresu prawa pracy w pierwszej instancji sąd w składzie jednego sędziego i dwóch ławników (art. 47 § 1 pkt 1 lit. a k.p.c.) może rozpoznać kilka roszczeń łącznie dochodzonych przez powoda w jednym postępowaniu (art. 191 i 193 § 1 k.p.c.), jeżeli wśród nich znajduje się choćby jedno, którego rozpoznanie powinno nastąpić w takim składzie (podobnie Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 4 lutego 2009 r., II PZP 14/08, LEX nr 2009 nr 17-18, poz. 218). Niewątpliwie zasada ta dotyczy również rozpoznania kilku roszczeń dochodzonych łącznie przez pozwanego będącego jednocześnie powodem wzajemnym, czego skarżący nie kwestionuje, natomiast formułowane przez niego wątpliwości odnoszące się do „nieprecyzyjności tezy” pierwszej z powołanych uchwał w aspekcie wykładni językowej art. 47 § 2 pkt 1 lit. a k.p.c. zostały jednoznacznie rozstrzygnięte w jej motywach.

Również pozostałe stawiane przez skarżącego pytania nie stanowią zagadnień prawnych o istotnym znaczeniu dla rozwoju prawa, bądź też znalazły już rozwiązanie w judykaturze Sądu Najwyższego. Nie budzi żadnych wątpliwości, że każdy pracownik, w tym pełniący funkcję jedyne go członka organu zarządzającego pracodawcy, może dochodzić ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, chociażby nie kwestionował wydanego mu po rozwiązaniu stosunku pracy świadectwa pracy stwierdzającego wykorzystanie tego urlopu w naturze. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się bowiem jednolicie, że świadectwo pracy nie jest dokumentem urzędowym, nie zawiera elementów ocennych, a jedynie fakty wskazane w art. 97 k.p., samo przez się nie tworzy praw podmiotowych ani ich nie pozbawia, nie ma więc cech wyłączności w zakresie dowodowym w postępowaniu o realizację tych praw, dowód przeciwko

stwierdzeniom czy brakowi stwierdzeń w świadectwie pracy, jako dokumencie, w ramach postępowania o konkretne roszczenie może być przeprowadzony w każdym czasie, także po upływie terminów z art. 97 § 2¹ k.p. W konsekwencji świadectwo pracy nie jest dokumentem prawotwórczym i mającym znaczenie prejudycjalne dla ustalania ewentualnych przyszłych uprawnień (por. np. wyroki z dnia 2 czerwca 2006 r., I PK 250/05, OSNP 2007 nr 11-12, poz. 156 oraz z dnia 16 lipca 2009 r., II PK 1/09, OSNP 2011 nr 5-6, poz. 71 i orzeczenia w nich powołane). Niewątpliwie również w sprawach z zakresu prawa pracy obowiązuje co do zasady ogólna reguła, że na pracowniku spoczywa ciężar udowodnienia słuszności twierdzeń w zakresie zgłoszonego żądania (por. np. wyroki z dnia 27 kwietnia 2009 r., I PK 213/08, OSNP 2010 nr 23-24, poz. 289 oraz z dnia 2 czerwca 2010 r., II PK 369/09, LEX nr 585784 i orzeczenia w nich przywołane). Skarżący nie wykazuje, jakie znaczenie dla wyniku sprawy miałyby mieć wątpliwość co do możliwości zrzeczenia się przez pracownika prawa do ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy, skoro w ogóle kwestia ta nie jest objęta stanem faktycznym sprawy i nie stanowiła przedmiotu rozważań Sądu drugiej instancji. Zastosowanie zasady miarkowania na podstawie art. 322 k.p.c. przy rozstrzygnięciu sporów pracowniczych, również w przypadku gdy prowadzenie dokumentacji pracowniczej (ewidencji czasu pracy) należało do obowiązków pracownika występującego z roszczeniem, zostało pozytywnie rozstrzygnięte w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. np. wyroki z dnia 8 maja 2007 r., II PK 275/06, OSNP 2008 nr 9-10, poz. 132 oraz z dnia 11 grudnia 2007 r., I PK 157/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 33 i orzeczenia w nich powołane). Wreszcie w orzecznictwie tym przyjmuje się zgodnie, że sposób skorzystania przez sąd z art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu orzekającego i to do jego oceny należy stwierdzenie czy wystąpił „szczególnie uzasadniony wypadek” pozwalający na odstępianie od ogólnej reguły obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej spór (por. postanowienia z dnia 18 października 2010 r., I PZ 15/10 oraz z dnia 6 września 2011 r., I PZ 24/11, niepublikowane i orzeczenia w nich przywołane).

Skarżącemu chodzi w istocie o zajęcie przez Sąd Najwyższy stanowiska co do zarzutów przedstawionych zaskarżonemu wyrokowi w ramach podstaw

kasacyjnych, jednakże taka okoliczność nie stanowi ustawowej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.